

tmm

teknik müşavir

nisan - mayıs - haziran 2004 SAYI 10

3 ayda bir yayınlanır
Ücretsizdir

Etkinlikler: EFCA 2004 İstanbul Konferansı
"Afet Yönetimi"
2. Teknik Müşavirlik Kongresi
"Teknik Müşavir - İşveren İlişkileri"

efca 2004
İstanbul Konferansı
23-25 Mayıs 2004

Teknik
Müşavirlik
Kongresi
2.
11-12 Eylül 2004
Marmara Otelleri, İstanbul

Adnan POLAT: Klasikten Sayısal Fotoğraf Sanatına

Adnan POLAT ile

Klasik Fotoğraftan Sayısal Fotoğrafa...

Sizinle bu söyleşimizde, AFAD 2003 Sayısal Fotoğraf Ödülü almanızla birlikte öne çıkan, Sayısal (Dijital) Fotoğraf konusuna değinmek, daha çok fotoğrafın bu yeni yüzü hakkında konuşmak istiyoruz.

Adnan Bey, fotoğrafı nasıl tanıdınız? Sanatsal çalışmalarınız ne zaman başladı?

Fotoğrafçılık baba mesleğimdir. 1972 yılında konservatuvarın bale bölümünde eğitim görürken, fotoğrafçılığa duyduğum ilgiden dolayı, okulu bırakarak fotoğrafçı dükkanımızda çalışmaya başladım. Önceleri çırak, daha sonra kalfa, tezgâhtar olarak uzunca süre çalıştım. Fotoğraf çekmeyi, stüdyo fotoğrafçılığını, karanlık oda uygulamalarını öğrendim. O yıllarda banyoların kimyasallarını tek tek ölçerek, tartarak kendimiz hazırlardık. Zamanla zanaatta yetkinliğe ulaştım, ustalaştım.

Dükkanımızda çalışırken, zaman zaman kendi adıma da çekimler yapıyordum. O tarihlerde siyah-beyaz ağırlıklı çalışırdık. Stüdyoda fotoğraflar çeker, sokaklarda, özellikle doğa çekimleri yapardım. Karanlık odada, farklı tekniklerle bastığım fotoğrafları, dükkanımıza gelen fotoğraf severlere gösterirdim. Fotoğraflar ilgi görürdü ve çağrı üzerine 1978 yılında AFSAD'a (Ankara Fotoğraf Sanatçıları Derneği) üye oldum. O tarihten bugüne düşüncelerimi, duygularımı fotoğraf diliyle anlatmaya, aktarmaya çabalıyorum, çalışıyorum.

Sayısal fotoğraf konusunda ilk aklımıza takılan, daha hâlâ "Fotoğraf sanat mıdır?" diye tartışan bir kesim varken, yani bir kesim, "fotoğraf sanat mıdır, bunun neresindeki sanatı, nasıl ortaya çıkarırız?" derken, "acaba sayısal fotoğraf bir sanat mıdır?" diye sormak istemiyoruz; ancak, sayısal fotoğrafı sanat olarak görenlerin kendi aralarında sayısal fotoğrafı bir sanat haline getiren unsurlar, referanslar oluşmaya başladı mı?

Bu, benim de üzerinde çok durduğum bir konu; ancak ben bu işin konuşma boyutu içinde hiç olmadım, olmak da istemiyordum; ama, kendime özgün fikirlerim var, onları da bir şekilde söylemeye çalışıyorum...

Bana göre, dijital fotoğraf bir sanattir; ancak ve ancak özünü bozmamak koşuluyla, yani orijini çıkarmadan yapmak koşuluyla. Dijital fotoğrafta her şey çok kolay; hayallerinizi, olmayacak şeyleri bir araya getirebiliyorsunuz. Burada, bana göre önemli olan, fotoğrafın özünü bozmamak. Özünü bozarsanız, illüstrasyon benzeri çok farklı bir şey oluyor. Resmî, fotoğraftan ayıran öğeler neyse, illüstrasyondan da ayıran şeyler olması gerektiğini düşünüyorum. Bana göre, özünü bozmadan, yerinde müdahaleler her zaman için iyidir ve kendi boyutunu da oluşturur diye düşünüyorum.

O zaman, "fotoğrafta öz nedir?" sorusunu yanıtlamamız gerekecek...

Her zaman "özü, çok önemli" sayacaksınız; "özü budur" diyecek, özünden ayırmayacaksınız. Düşünce olacak, mesaj olacak ama fotoğrafın özü bozulmayacak. Çok da isim vermek istemiyordum, örnek göstermek istemiyordum, ama bazı fotoğraflar görüyordum, fotoğraf, artık fotoğraf olmaktan çıkmış, illüstrasyona dönmüş.

Yani bence, özü denilen şey, aklın, mantığın kabul ettiği şeydir. Çünkü fotoğraf zaten gerçeklik demektir, gerçeği soyutlarken, çok akılcıca soyutlamak lazım; sonuçta hayali bir şey çıkarmamak lazım.

Herkes aynı görüşleri paylaşmayabilir; ama sonuçta sayısal fotoğraf ürünleri için bir ölçüt oluşmaya başladı mı, Türkiye'de ve dünyada? Elbette, bunu sorarken bir de söz ettiğimiz ödülünüz var. Aslında sayısal fotoğraf alanında bir yarışma açılması, sıralama yapılması, ödül verebilecek biçimde adayların karşılaştırılabilmesi, tüm bunlar ölçütlerin olduğunu gösteriyor.

Bana göre halen tartışılıyor, ama gene de oluşmaya başladı, gerçi henüz yerini bulmadı, ama yerini bulacak ve oturacak. Belli kriterleri kesinlikle olacak. Ama şu anda bulunduğumuz noktayı anlamak için, diyelim ki yeni bir fırça bulunmuş, farklı bir boya bulunmuş ve o boya ve fırçayla bir şeyler yapılıyor; ürünler çıkıyor ortaya. Bunun gibi... Ölçütleri, kriterleri belli değil; ama, başlandı, tartışılıyor, konuşuluyor. Bana göre zaman içerisinde daha da oturacaktır.

Biraz da ödül alan çalışmanız hakkında bize biraz bilgi verir misiniz? Kendi bakış açınızdan bu ödülü nereye oturtuyorsunuz?

Aslında o fotoğraf, benim için çok politik bir fotoğraf. Endüstrinin çevreye verdiği zararın dile getirmeye çalıştım. Fotoğrafın özüne de çok dokunmadım. Fotoğrafın özüne dokunmadan, iki tane çark dişli yaptım, yeşil bir alanı kavradım, o çarkların arasında çimler havarlarda uçuyor; yani, endüstri çevreyi bitiriyor. Burada, bazı fotoğraf kurallarını, işin özünü bozmadan, bir mesaj vermek var; politik bir mesaj var, yani endüstrinin çevreyi, dünyayı, her şeyi yok ettiği mesajı veriliyor...

Peki, eğer elinizde ustalıkla kullanabildiğiniz bir fırça olsaydı, bunu bir fotoğraf yerine, doğrudan bir resim olarak yaratır mıydınız?

Yapabilirdim, ama o zaman gerçek olmazdı. İşte, gerçekçilik dediğim şey burada ortaya çıkıyor. Fotoğraf gerçeklikten yola çıkar. Bakın, fotoğraf resim değildir. İllüstrasyon da fotoğraf değildir; çünkü, gerçek değildir. İllüstrasyonda, beyninizdeki bir şeyi kağıda dökersiniz; bu çok ironik olabilir, çok komik olabilir... Fotoğrafın gerçekliği burada karşımıza çıkıyor. Nesne ve obje olmadan bir fotoğrafı çekemezsiniz. O anlamda da özünü bozmadan yaptığım için, fotoğraf normlarına uygun olduğunu düşünüyorum. Çünkü, bu şartlarda fotoğrafların hepsi, özü bozulmadığı için fotoğraf normlarına uygundur, çünkü o şartlarda hepsi fotoğraftır, özü bozulmamıştır.

Anlattıklarınızı dinledikçe, ödül alan fotoğrafınız ve diğer çalışmalarınız, sanki önce fikir olarak kafanızda yarattığınız kavramlar, sentetik olarak bir araya geliyor gibi. Yoksa önce fotoğrafını üretip, sonra da nasıl bir araya geleceğini mi belirliyorsunuz? Yaratma süreciniz nasıl?

Şöyle; kalemi kağıdı elime alırım, ölçülendiririm, film kareleri çizerim, aşağı yukarı 24 fotoğraf, bazen 36'ya kadar, uygun şekilde çizerim ve düşünürüm. Mesela, çevrenin yok olması derim, birkaç figür çizerim, sonra o figürlerin fotoğrafını yapmaya çalışırım. Bunlar tasarlanmış, projelendirilmiştir.

Zaten ben, hayatta hiçbir şeyin projelendirilmemiş olmasını istemem. O zaman mantıksız olur gibi geliyor bana; rastlantısal olur diye düşünüyorum. Bir proje, bir düşünce olmalı ve o düşüncenin çerçevesinin peşinde koşmalıyız, parçalarını oluşturmalıyız, yerli yerine koymalıyız...

Sanata da böyle mi bakıyorsunuz, yani bir kurgu olarak, hatta bir proje olarak; yani proje, genel anlamıyla zaten bir kur-

gu, bir tasarım olarak önden yapılan, önden kurgulanan ve ardından gerçekleştirme anlamına geliyor... Aynı süreci, yani aynı adımları, aşamaları, fotoğrafta da uyguluyor musunuz?

İnanılmaz bir şekilde böyle bakıyorum; hep projeye! Bazen bu kadar kurgu nedeniyle kendi kendime kızıyorum, ciddi ciddi kızıyorum; fakat, projersiz olunca çok da sağlıklı olmuyor.

Tabii, zaten bu bir üslup meselesi. Buna biz, genel olarak "yaşam üslubu" diyebiliriz. Örneğin, ben her gün saat 8:30'da çıkarım, ama yarın saat 9:00'da çıkacaksam, bugünden düşünürüm mutlaka. Benim için fotoğraf da böyle bir şey; yazırım, çizerim, eksiklerini belirlerim, önce kağıt üzerinde fotoğrafı tasarlarım, ondan sonra fotoğrafı oluştururum...

Sayısal fotoğrafa ilişkin teknik olanakların büyük bölümü, yani sayısal fotoğrafın teknik altyapısı son birkaç yılda oluştu, kullanılabilir, elverişli hale geldi. Siz, teknik olanaklar bu noktaya gelmeden önce, kafanızda klasik fotoğraf varken de, bu olanakların hayalini kurar mıydınız?

İnanılmaz şekilde kurardım! Zaten hayal etmeden ulaşamazsınız, bu kesindir. Aslında bu yolda çok da garip şeyler denemedim değil. Benim, fotoğrafta 36 yılım doldu. Çocukken çok şey denedim; çok alakasız şekilde, suyun içine kolonyayı döktüm, kağıdı o suya bastım, bir şey çıkmadı... Bunun gibi bir sürü şey... Yani, hep hayal etmişimdir, şunu koymasak, şöyle olsa ne olur, nasıl çıkar, nasıl çıkmaz gibi... Bütün bunları proje olarak da hayal ederim, düşünürüm; şöyle bir şey olmalı derim. Belki, resimden de esinlenebilirim; ama, önce mutlaka düşünürüm.

Biraz da sayısal ve klasik fotoğraf arasındaki çatışmalara değinirsek; sayısal fotoğrafın teknik altyapısı, aynı klasik fotoğrafta olduğu gibi, estetik ve entelektüel altyapının önünde gitti gene; fotoğrafçılar

bir anlamda baskına uğradı. Sanki tarih kendini yineliyor, ressamların 19. yüzyılda fotoğraf karşısında yaşadıklarını, klasik fotoğrafçılar 21. yüzyılda bu kez sayısal karşısında yaşıyor...

Kesinlikle doğru. Teknik yapılanma çok daha önce geldi, teknik yapılanma onları önüne kattı, sürükledi; kesinlikle aynı fikirdeyim. Çünkü, teknik, imkanları getirir, siz de başarabileceğinizi görürsünüz, sonra o imkanlara göre düşünmeye başlarsınız. Bu teknik olanakların yapılanması, sağladıkları, sizi düşünmeye iter, "ben bunu da yapabilirim" diyerek düşünmeye başlarsınız... Bu çok doğru ve yerinde bir saptama.

Bu çatışma hakkında ilginç olan bir diğer konu da, fotoğrafı diğer sanat dallarıyla karşılaştırdığımızda, teknolojiyle en barişik sanat dalı, hatta teknolojisiz düşünülmemeyen, hemen hemen tek sanat dalı. Fotoğraf konusunda belli bir kesim, fotoğrafın bulunmasından 100-150 yıl sonra karşısına çıkan en kökten değişiklikle, yabancı bir şeymiş gibi çatışma halinde şu anda...

Evet, aynı fikirdeyim... Ancak bu durum, fotoğrafçılığı iyi etkiliyor, daha da etkileyecek... Fotoğraf sektörü çok hızlı bir şekilde gelişiyor. İleri teknoloji ürünü dijital fotoğraf sistemleri, fotoğrafı yeni bir boyuta taşıdı. Artık öğrenmek ve uygulamak daha kolay. Sonuçlar çok kısa sürede alınıyor. Biz de fotoğrafçı olarak yenilikleri uyguluyoruz. Hatta, sayısal fotoğrafı reddedenleri bile etkiliyor; o dili hiç bilmeyen insanlar bile bilgisayarla bir şeyler yapma arayışına girdiler. En azından projektör kullansak nasıl olur, saydamları biz projektörle kullansak mı diye, sevdiğimiz ağabeylerimiz, hocalarımız, arkadaşlarımız, yani bilgisayar dilini bilmeyenlerimiz bile bir şekilde başlamak istiyor; dijital makinanın arkasına geçmek istiyor... Fotoğraf çekmek istiyor, çünkü dijital sistemin avantajları inkar edilemez; çok kolay, çok güzel, çok heveslendirici.

Diğer önemli bir konu da, dijital fotoğrafla birlikte insan profilinin de çok değişmiş olması. Daha önce fotoğrafı, sadece yaşama biçimi olarak kabul etmiş insanlar, fotoğrafa aşına olan insanlar fotoğrafla ilgilenirken, bu kitle şimdi çok genişledi. Bizden önce bilgisayarda olan insanlar fotoğrafa da yöneldiler. Yani, fotoğraf çeken, bir yerde sanatsal yaklaşımla işlevsel yaklaşımla diyelim- ilgilenen insanlar çoğalmaya başladı.

Ayrıca, üniversitelerde fotoğraf bölümleri çoğaldı. Şimdi işe çok teknik bakan, bilimsel bakan yepyeni kuşaklar geliyor. Hatta ve hatta biraz daha ileriye gideceğim, birkaç yıl sonra üniversitelerden mezun olmuş, ama analog makinayı bilmeyen insanlar olacak.

Öyle bir noktadayız ki, ben genç biri olarak bile, kendimi yüzyılın son klasik fotoğrafçılarından birisi olarak görüyorum. Dijitale tam geçmedim, analog makinayla 35-36 yıl geçirdim, ama bu bile benim kendimi, bu yüzyılın son fotoğrafçılarından biri olarak görmeme neden oluyor...

Aslında diğer sanat dallarından örnek verecek olursak, örneğin müzik de benzer bir dönüşümü şu anda neredeyse tamamladı. Örneğin, klasik çalgılar yerine elektronik çalgılar kullanılarak yapılan müzik, kendi sanatsal değerlerini, kendi estetiğini, altyapısını oluşturdu ve kendi başına bir akım haline geldi...

Evet, doğru onlar benzer bir aşamayı geçti. Fotoğraf, yarışa, bu anlamda, biraz geç katılmasına karşın, aynı yolu izleyecektir, öyle görünüyor. Elbette, o da kendi dirençlerini oluşturacak. Fotoğrafı fotoğraf yapan, her zaman için gerçekçiliktir. Bu çok önemli. Ben de hep gerçeklerin üstünde duruyorum. Fotoğrafın kendi gerçekliği çok önemli; yani, sadece gerçekten var olan bir şeyi çekebilirsiniz fotoğrafı; olmayan bir şeyi yakalayamazsınız. Teknolojik olanaklar aslında size yeni gerçeklikleri yakalama olanağı veriyor; başka bir şey yaparsanız özü bozulur, oysa fotoğraf gerçekçiliktir.

Sayısal fotoğraf olanaklarıyla ilgili şuna ne diyeceksiniz: fotoğrafın kendisi gerçek olabilir; ama, nesnesi gittikçe gerçeklikten uzaklaşmaya başladı, bu birincisi; ikincisi

de, sanatçıyla nesne arasındaki ilişki, ciddi anlamda gerçeklikten uzaklaşmaya başladı. Bu iki kutup arasında sanatı yakalamak sorunsalı nereye oturacak? Yani, müzikte de, kuş sesi olmadan da, bugün banttan o kuş sesi yapıtın içine konulabiliyor. Sayısal fotoğrafçı da belki o ağacı görmeyecek; ama, o ağacın fotoğrafını internette indirip, ya da bir albümden alıp kendi fotoğrafında kullanabilecek. O zaman gerçekle ilişkisini nasıl kurmuş olacak, özü neye oturtacağız?

İşte o dengeleri çok iyi bir şekilde irdelemek lazım. O dengeleri çok fazla bozmamak lazım. Ben sizin internetteki bir ağaç fotoğrafınızı ya da herhangi bir kişinin, kurumun internetteki fotoğrafını alıp kendi fotoğrafımda kullandığım zaman ne kadar bana ait oluyor, ne kadar düşüncem oluyor? Ben, doğrusu kendi adıma bir şey söyleyeyim, başkasının görüntüsünü kullanmak istemem. Eğer bir şey yaparsam, bir şey oluşturarsam, bir konseptim olarsa da kendi fotoğraflarımdan oluşturmayı tercih ederim.

Sizin, analogdan sayısal fotoğrafa geçişiniz nasıl oldu? Sizce, her ikisi birlikte yürüyebilir mi; yoksa bu bir dönüşüm müdür; yani, insan kafasında sadece biri cinsinden düşünür ve biriyle mi çalışır, yoksa biraz önce söylediğiniz gibi- sadece teknik anlamda bir fırça mıdır? Bir fırçayı koyup,

elinize diğer bir fırçayı alıp, onunla da üretebilir misiniz?

Her ikisini öğrenmem gerektiğini düşünüyorum, çünkü, bu bilimsel bir dil. Kullanılan programlar bir dil, bunları öğrenmem gerektiğini düşünüyorum; ama, dijital yaptığım zaman, analog fotoğrafçılığı uygulamayacağım, bırakacağım diye bir şey de kesinlikle olmaz. Hatta biraz daha ileriye gideyim, benim için arşiv klasik olmalı diye düşünüyorum. Örneğin, çok gelişmiş kameralar var, betacam'lar falan var, ama bakın hâlâ master olan filmidir.

Dolayısıyla, hâlâ klasik yöntemlerle çalışıyorum, ama dijitalde de ucundan kıysından başladım. Doğrusu beni de pek fazla rahatsız etmeyecek, dünya görüşümü etkilemeyecek şekilde bir şeyler yapmaya çalışıyorum.

Yani, sayısal bir anlamda sizin için bir yan ürün mü? Altında, dünya gerçekliği olan, belki onun daha düşünsel, daha sentetik boyuttaki bir formu olarak...

Kesinlikle böyle. İş kolaylaştıran bir şey diye düşünebiliriz. Karanlık odaya girmiyorsunuz, bir sepya yapmak ne kadar zordur siyah-beyazda biliyorsunuz, sülfürler, tanklar... Oysa şimdi bir bilgisayar tuşuyla sepya yapabilirsiniz; ama, bunu hangi ayarlarla kullanacaksınız? Yani bu maymuncuğu, hırsızlık yapmak için mi kullanacaksınız, yoksa iş yapmak için yerinde mi kullanacaksınız?

Ben, çok da abartmadan, düzgün bir şekilde çalışma taraftarıyım. Klasik fotoğrafın da daha uzun yıllar gideceğini düşünüyorum. Benim düşüncem, dijital yardımcı bir üst boyut diye düşünülebilir; ama, klasik fotoğraf önemlidir.

Bir de bunu değiştirmek çok kolay. Mesela sizin bir beyaz güvercinini aldım, bunu mavi yapabilirim, biraz değiştirebilirim ve zaten sizin olmaktan çıkıyor. Çok geniş bir dünya ve inanılır gibi olmayan şeyler yapıyor.

Siz o güvercini mavi yaptıktan sonra, belki gerçekten de sizin oluyor...

O zaman da gerçek olmuyor ama. Düşünün; böyle bir mavi güvercin yok. Gerçek olmayınca ne oluyor; "Fotoğraf oluyor mu acaba?" diye düşünüyorum zaman zaman.

Doğrusu, biraz daha ileriye gideyim, zaman zaman düşünürüm, bu anlamda düşünürseniz resimle fotoğraf belki ileride birleşecek. Sınır yok. Sayısal ortamda bir şey yapmanızla resim arasında sizce ne fark kalır? Fotoğrafi bozup, resme de dönüştürüyorlar. Bir fotoğrafınızı alıyorsunuz, dönüştürüyorsunuz, resim haline de getirebiliyorsunuz. Normal fotoğrafı yükleyin, photoshop'ta istediğiniz uygulamaları yapabiliyorsunuz. Bunun ismi ne olacaktır? O zaman fotoğrafın yeri nerede olacak, resmin, illüstrasyonun yeri nerede olacak? Yani, biraz daha ileride, bana öyle geliyor ki belki de gerçekten iç içe girecek.

Ama diğer bir çalışmamda çevreyle ilgili bir seri oluşturdum. Böyle bir konsept düşünün; endüstrinin çevreye verdiği zarar anlamındadır.

O zaman, öncelikle bir çevre duyarlılığı ya da çevre fikri oluştu, ondan sonra fotoğrafı ona kattınız.

Çevre konusunda yıllardır süren bir etkinlik içindeyim. Üstelik iki tane kızım var; hele küçük kızım, arabayla gelirken bir kadın arabasından dışarıya bir şey attı. "Bana, inip onu alayım ve kendisine geri vereyim" dedi. Trafikte ışıkta durduğumuzda oluyor bu konu. Yani, çevreye duyarlıyız, hassasız, saygılıyız.

Galiba bu anlattıklarınızdan, fotoğraf, soyut resmin kaderine doğru gidiyor gibi bir algılamam var. Soyut resim için de izleyicinin bir ön hazırlığı gerekiyor. Hatta bazen, sanatçısının kapsamlı açıklaması gerekiyor. Sayısal fotoğrafın bu türü için de, fotoğrafın da en kuvvetli aracı olan, bakar bakmaz anlaşılması hızlıca yitirmeye başlamış gibi görünüyor.

Kesinlikle. Bakıyorsunuz, bir başkasında illüstre olmuş. Öyle bir yer yok aslında. Bu gerçek fotoğraf değil bence. Bulutları, her şeyi çoğaltabiliyorsunuz, çiçekleri çoğaltabiliyorsunuz, alabildiğince sınırsız yapabiliyorsunuz; ama, öyle bir yer yok. Belki de beni rahatsız eden

kısım burası. Belki ben bir tutucuyum, bilmiyorum; ama, böyle bir fotoğrafa "benim fotoğrafım" demek istemiyorum. Bu, size mekanik gelmiyor mu? Bana çok mekanik ve ruhsuz gibi geliyor.

Oysa diğerlerinin mesajları var. Yakından bakarsanız, yapaylıklarını fark edersiniz. Böylelerinin hormonlu olduğunu düşünüyorum. Dün çilek yedik; bu nasıl çilektir dedim, "hormonlu" dediler. Lezzeti aldım ama, içim burkularak yedim; kanser yapar mı, şu olur mu, bu olur mu... Hep içiniz buruk yiyorsunuz.

Arinna isimli yayınlanmış bir çalışmanız var...

Arinna, 1994 yılında bastığım bir nü albümü. Türkiye'deki ilk renkli nü albümü diyebiliriz. Çerkes KARADAĞ siyah beyaz nüler yapmıştı. Orada çeşitli klasik fotoğraf teknikleri var. Belki bugün onları daha farklı tekniklerle yapmak da mümkündür; ama, o albümdeki fotoğraflar 1987-1993 yılları arasında çekildi.

Ayrıca, kent soyutlamaları da var. Bunlarda hiç ekleme yok; sokaklar, caddeler, ışıklar yerlerinde, ama sadece fotoğraf tekniklerinde soyutlamalar yaptım. Olmayan, dışardan eklenen bir görüntü yok. Gerçeğin kendisi var burada; ama, baktığınız zaman gördüğünüz bozulmalar dahi bir fotoğraf tekniğiyle yapılmıştır. Var olmayan hiçbir şey eklenmiş değil; hepsi burada olan ışıklardır.

Kentlerle ilgili fotoğraflarınıza bakınca, mimar mühendislerin yarattığı çevreye fotoğrafçı gözüyle baktığınızda neler söylemek isterdiniz veya siz nasıl görüyorsunuz?

Ben kaçıyorum oradan, bakın olmayan bir şeyi söyledim orada, o da çevreyle ilgilidir. Ben de sonuçta bir binada yaşıyorum, ama çok beton. Görmeyi arzuladığım bu değil aslında. Arzuladığım şeyleri size göstermek istiyorum. Zaman zaman Ankara dışına çıktığımda, mesela Kazan tarafına gittiğim zaman, orada da koca koca bloklarla karşılaşıyorum.

Burada arazi problemi yok, pahalı değil, neden burada çok katlı yapılar, neden bir katlı, iki katlı yapmazlar diye merak ederim.

Peki, bu aşamada mimarlık ve mühendislik konularının uygulayıcıları olan teknik müşavirlere estetikle ilgili olarak söylemek istediğiniz şeyler olabilir mi? Rahatsızlıklarınızı dile getiriyorsunuz, belki de fotoğrafçı gözüyle görmek istediğiniz dünyayı kendiniz yaratıyorsunuz, özellikle şimdi teknoloji kullanılarak bunlar yapılabiliyor, bu aşamada müşavirlere söylemek istedikleriniz neler olabilir?

Bitki örtüsüne önem verilmeli diye düşünüyorum, mümkün olduğu kadar peyzaj, bahçe mimarisi gibi konularda hassas olunmalı. Bunlar çok önemli; yani, çok daha da önemli olacak. Avrupalıları robot insanlar gibi görürüm; biz de öyle olacağız gibi görünüyor. Hayat çok hızlı. İnsanlar süratle hareket ediyorlar. Amerika'nın 30 yıl önceki hali diyelim, Almanya'nın da keza öyle, biz de öyle robot olmaya doğru gidiyoruz. Hayat o kadar hızlanıyor ki, klasik fotoğraf ayak uyduramıyor, bütün bu dijitaler falan, o hıza yetişmek için...

Son bir konu olarak, siz sanat olarak fotoğrafla ilgilenmenin yanında, işiniz de, geçimizi sağladığınız konu da fotoğrafçılık. Ankara'nın önde gelen fotoğraf basım ve malzeme satış mağazalarından birine sahipsiniz. Bu nedenle, yaşamın sıradan

boyutunu da, onun imbikten geçmiş sanat boyutunu da aynı konu içinde yaşıyorsunuz. Bu, bir üstünlük mü, yoksa bir sorun mu?

İnsanlar benden film alıyorlar, çekime çıkıyorlar, ben buna sinir oluyorum mesela. Yani, ben istediğim zaman fotoğraf çekmeye gide miyorum; hep kaçamak, pazar akşamları falan... Ama gene de, her zaman şunu kendime de söylüyorum; dünyanın en şanslı insanlarından birisiyim. Hayatımı kazandığım iş de, hobim de bu. Bunun dışında pek fazla hobim de yok. Çok az olarak müzik severim, dinlerim. Fotoğraf, müzik ve fotoğraf. Yani, iki fotoğraf, bir müzik!

İşin ticari boyutunda hemen hemen bütün firmaları, bu firmaların neler yaptıklarını, üretimlerini bilirim, yaptıkları işleri bilirim. Bunun üretimde belki yaran da dokunuyordur, çünkü bir şey yapmak istediğiniz zaman, başkasına bir şey sormuyorsunuz, çünkü kendiniz biliyorsunuz. Faydası daha çok diye düşünüyorum. Yani, zaman zaman gidenleri kskanıyorum; seyahate gidecek, film çekecek, projesi var... Böyle bir kıskançlık içimi sarıyor; ama, onun dışında, kesinlikle, dünyanın en şanslı insanıyım diye düşünüyorum.

Bu nedenle de, sabahleyin zevkle gelirim, sınırlı değildir; çünkü, ben gene çok sevdiğim, aşına olduğum bestelerle karşı karşıyayım burada. Bu, çok güzel...

Galiba kaçmak, kurtulmak istediğinizde de gene fotoğrafa kaçuyorsunuz. Yani, fotoğraftan sıkılınca gene fotoğrafa sığınıyorsunuz.

Kesinlikle böyle. Fotoğraf, benim için yaşama biçimidir diyebilirim. Ben, bu işten sıkıldığımda da yine fotoğrafın bir başka platformuna gidiyorum.

Son satırlar için söylemek istedikleriniz...

Son olarak, her türlü üretimin sevgiyle olduğunu düşünüyorum. Sevgisizlikten de genel olarak şikayetçiyim. Çünkü, her şeyi besleyen sevgidir. Mekanik örnekte de söylediğim gibi, sevgisiz her üretim kötü oluyor; fotoğraf üretimi de kötü oluyor. Dolayısıyla, insanlar belli bir çerçevede içinde samimi olmalı, sevmeli, yapaylıktan uzak durmalı diye düşünüyorum.

Nazım Hikmet söylemiş; "Bana mutluluğun resmini yapabilir misin Abidin?" diye. Evet, her şey, her görüntü bir sevgidir aslında, yeter ki öyle yaklaşalım. Bütün her şey yine bizden kaynaklanıyor.

Son sözlerim fotoğrafla ilgili olmadı; ama, fotoğrafı da kapsayan şeyler bunlar...

Çok teşekkür ederiz... 125

Adnan POLAT

1960 yılında Erzurum'da doğan sanatçı, yanda bıraktığı, Ankara Devlet Konservatuarı Bale Bölümü'ndeki eğitiminin ardından, fotoğrafçılık alanında çalışmaya başladı. 1982 yılında kendi fotoğraf stüdyosunu kurarak, profesyonel çalışmalarına başladı. Aynı yıllarda, Ankara Fotoğraf Sanatçıları Derneği (AFSAD)'a üye oldu. Nü, doğa, turizm konulu çalışmalarını, karma sergilere katıldı. "Fotoğraflar", "Anadolu", "Kreatif Kapadokya", "Yedigöller", "Sahnelerimizden", "Safranbolu", "Düşsel Görüntüler", "Arinna" isimli sunuşlar gerçekleştirdi. Nü çalışmalarının yer aldığı, "Arinna'nın Güneş Tanrıçası" isimli bir albüm yayınladı. Sayısal ortamda hazırlanmış olan "Düşsel Öyküler", "Başka Kapadokya", "Sahnelerimizden" isimli gösteriler hazırladı. Ankara'nın ilk fotoğraf galerisi olan, "Lotus Fotoğraf Etkinlikleri Merkezi"nin kuruluşunda yer aldı. "Fotoğraf Dergisi Yayın Kurulu Üyeliği", kurucularından olduğu "Fotoğraf Sanatı Kurumu"nda yöneticilik ve "Fotoğraf Dernekleri Çalışma Kurulu Sekreterliği" yaptı. Halen, Aturjet Uluslararası Turizm Yazarları ve Gazeteciler Birliği (FJET) üyesidir. Ulusal ve uluslararası yarışmalarda ödüllerin yanı sıra, en son Türkiye Fotoğraf Kurumu'nun düzenlediği Sayısal Fotoğrafçılık yarışmasında birincilik ödülü alan sanatçı, çalışmalarını Ankara'da sürdürmektedir.